

Reactie buurtbewoners plan brandweerkazerne Hoefbladstraat

Datum: 31-1-2019

Geachte fractieleden,

Wij zijn hier namens de vele bewoners van de Hoefbladstraat, Clara's pad en Kruizemuntstraat in Heinkenszand. Onlangs zijn wij op een ongepaste wijze op de hoogte gesteld van het plan om een nieuwe brandweerkazerne te bouwen in de Hoefbladstraat. Dit nieuws sloeg bij de bewoners in als een bom.

Ten tijde van de aankoop van de percelen door de bewoners van de Hoefbladstraat, zou op de geprojecteerde kavel voor de brandweerkazerne, een beeldbepalende woning in de vorm van een boerderij komen te staan. Zonder dat dat wij hierin gekend zijn, is deze kavel reeds in 2015 gesplitst in 2 kavels voor vrijstaande woningen. Dit betreffen de kavels met het nummer 148 en 149 van het plan 'Over de dijk fase III', zie bijlage 1. Nu wil men i.p.v. vrijstaande woningen zelfs een brandweerkazerne op deze twee kavels gaan bouwen.

Op 22 januari heeft de projectgroep van de nieuwe brandweerkazerne het plan aan de direct omwonenden gepresenteerd. De bijeenkomst had het doel ons te informeren, onze input op te halen en ons inzicht te geven in het vervolgproces. In het kader van participatie hadden we verwacht mee te mogen denken over de locatie van de nieuwe brandweerkazerne. Dit was echter niet het geval. De locatie Hoefbladstraat stond al vast, we mochten enkel nog meedenken over hoe de kazerne er uit zou komen te zien. Tijdens de bijeenkomst heeft de projectgroep het proces inclusief de criteria van de locatiekeuze en het eindresultaat gepresenteerd.

Wij zijn van mening dat het proces om te komen tot een nieuwe locatie voor een brandweerkazerne niet juist is uitgevoerd en dat er onjuiste/ onvolledige selectiecriteria zijn toegepast. Dit heeft geresulteerd in een verkeerd eindresultaat, oftewel een verkeerde locatie voor de nieuwe brandweerkazerne. In het vervolg van dit document is een eerste aanzet gemaakt om deze stelling te onderbouwen. In de komende weken gaan wij hier verder onderzoek naar doen en zullen ons verzetten tegen de voorkeurslocatie van de Hoefbladstraat. Dit voor zover mogelijk op basis van juridische procedures.

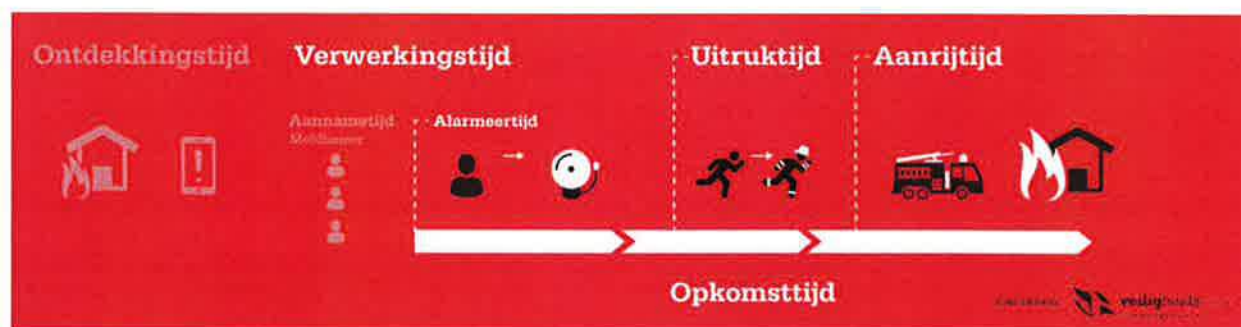
1. Onjuiste/ onvolledige selectiecriteria

De projectgroep gaf aan dat er in totaal 13 locaties zijn onderzocht voor de nieuwe brandweerkazerne van Heinkenszand. In deze paragraaf zullen de belangrijkste selectiecriteria worden behandeld die een rol spelen bij het bepalen van de 'beste' locatie.

1.1 Aanrijd- en uitruktijden

Uit de presentatie en toelichting van de projectgroep blijkt dat de keuze van de voorkeurslocatie primair is gebaseerd op een analyse van de aanrijd- en uitruktijden voor de brandweer. Uit deze analyse zou de locatie Hoefbladstraat veruit als beste scoren. Echter, een onderbouwde analyse is niet getoond. Uit praktijkonderzoek blijkt dat het verschil tussen de aanrijdtijd van de Hoefbladstraat en het industrieterrein slechts 15 seconden bedraagt. De aanrijd- en uitruktijd was dus het enige argument van de projectgroep om tot de locatie Hoefbladstraat te komen. Het baseren van de locatie op basis van alleen de aanrijd- en uitruktijden resulteert in een te beperkte analyse om te komen tot een goede locatiekeuze. Dit zal nu nader worden onderbouwd.

De taken van de brandweer zijn te verdelen in vijf schakels: proactie, preventie, preparatie, repressie en nazorg. Samen vormen deze schakels de zogenaamde veiligheidsketen. De aanrijd- en uitruktijd vormen slechts onderdeel van de meer bekende opkomsttijd. De opkomsttijd bestaat naast de aanrijd- en uitruktijd ook nog uit de alarmeertijd (zie onderstaande afbeelding). De opkomsttijd bevindt zich overigens in de schakel 'repressie' van de veiligheidsketen.

De voorzitter van Brandweer Nederland, dhr. Wevers stelt dat het uiteraard belangrijk is dat de tijd tussen ontvangst van de melding en het ter plaatse komen beperkt moet zijn (opkomsttijd). Maar dat het net zo belangrijk is om alles in het werk te stellen om brand te voorkomen en te beperken. De beste garantie voor nog minder slachtoffers is een snellere ontdekking en alarmering. 'Stel we zijn binnen vijf minuten ter plaatse, maar het heeft eerst vijftien minuten geduurd voordat de brand ontdekt en gemeld was. Die kostbare en verloren tijd kunnen onze mensen tijdens het uitrukken naar en bestrijden van een incident nooit meer inhalen. Daarom plaatsen we met het programma Rembrand - waarmee we grote stappen hebben gezet - al jaren de opkomsttijden in een breder perspectief en kijken naar alle zwakke schakels in de keten'.

Voor de opkomsttijd is een wettelijk kader van toepassing namelijk het 'Besluit Veiligheidsregio's'. Tijdens de raadinformatiebijeenkomst van 13 september 2018 hebben mevr. M. Valk en dhr. R. Maljaars (VRZ) een presentatie gehouden over de nieuwe brandweerkazerne voor Heinkenszand. Hierbij gaf dhr. Maljaars aan dat binnen Borsele de volgende opkomsttijden worden gehanteerd:

- woonkern: 10 minuten;
- landelijk : 12 minuten.

In het 'Besluit Veiligheidsregio's' wordt de ruimte geboden om de opkomsttijd te rekken tot maximaal 18 minuten (er zit dus nog wat lucht in). Tijdens de presentatie deed dhr. Maljaars de volgende uitspraak: 'Je kunt niet 12 (of 10 minuten) wachten tot de komst van de brandweer, want de rook is onze vijand. Binnen 3 minuten moet je buiten staan. De burger moet niet het idee worden gegeven dat deze binnen 10 minuten gered wordt door de brandweer, hij/ zij moet dan dus al buiten staan'.

Het voorgaande wordt onderstreept door het onderzoeksrapport van het Ministerie van Justitie en Veiligheid 'Inrichting Repressieve Brandweezorg' (12-2017). In de NOS werd de uitkomst van dit onderzoek betiteld als 'Brandweer haalt opkomsttijden niet, maar dat heeft nauwelijks gevolgen' (zie bijlage 2).

Er kan dan ook geconcludeerd worden dat de aanrijd- en uitruktijd niet als primair selectiecriteria kan worden gebruikt. Het verschil in aanrijd- en uitruktijd van 15 sec. tussen de Hoefbladstraat en bijvoorbeeld het industrieterrein is dan ook geen gegronde reden om deze locatie op basis van dit criteria uit te sluiten. Bovendien is de ontsluiting rondom de Hoefbladstraat op diverse tijdstippen slecht vanwege filevorming.

De projectgroep gaf tijdens de presentatie aan dat de locatie is gekozen aan de hand van o.a. de woonadressen van de huidige vrijwilligers. Feit is wel dat de huidige vrijwilligers niet allemaal nog jaren lang deel zullen nemen aan de vrijwillige brandweer van Heinkenszand. De leeftijdsopbouw geeft aan dat reeds binnen enkele jaren vrijwilligers afscheid zullen nemen. Door één van de vrijwilligers is aangegeven dat ook geen nieuwe vrijwilligers meer geworven zullen worden van 's-Heer Arendskerke. De vrijwilligers van 's Heer Arendskerke zullen naar de locatie Hoefbladstraat met de auto komen rijden. Enkele seconden meer, namelijk 15 seconden, naar het industrieterrein maken dan niet uit. Maar de locatie Hoefbladstraat is wel gebaseerd op de woonadressen van de huidige vrijwilligers. Want dit is één van de redenen waarom een locatie meer richting Nisse niet geschikt zou zijn. Ook een dergelijke locatie betekent amper meer aanrijdtijd voor de vrijwilligers van 's Heer Arendskerke aangezien deze toch met de auto zullen komen. Op het moment dat de huidige vrijwilligers stoppen en er nieuwe vrijwilligers komen die niet aan de 'gewenste' aanrijdtijd kunnen voldoen moet dan de brandweerkazerne weer verplaatst worden? Of kiest de gemeente nu voor een locatie die 'levensloopbestendig' is? Een locatie die voor iedereen voldoende bereikbaar is ongeacht waar men precies woont? Dan zou een locatie op het industrieterrein of meer richting Nisse, waar bewoners geen overlast ervaren, beter geschikt zijn.

1.2 Veiligheid, overlast en uitzicht

Belangrijke selectiecriteria voor het bepalen van de locatie van een nieuwe brandweerkazerne zijn ook (omgevings)veiligheid, overlast en impact op het uitzicht van omwonenden.

In de woonwijk omgeving Hoefbladstraat wonen veel jonge gezinnen met kinderen. De verkeersveiligheid van de omgeving is nu al in het geding. Dit heeft o.a. te maken met drukte als gevolg van de doorvoerfunctie van de straat en diverse onveilige kruisingen. Zo bevindt er zich in de nabijheid een huisarts die soms met spoed vertrekt, het KIO waarvan de busjes onverantwoord hard rijden, vrachtverkeer voor de Fonteyne, speciaal vervoer vanwege het begeleid wonen van verstandelijke beperkte mensen en niet te vergeten de ambulances die regelmatig langs 'vliegen' vanwege de woonkamercomplexen voor ouderen. Een brandweerkazerne zal de veiligheid niet ten goede komen. De brandweervrijwilligers haasten zich naar de kazerne om vervolgens met gezwinde spoed naar de bestemming te rijden. Ook zullen bepaalde materialen op en rond de kazerne de veiligheid niet te goede komen. Denk hierbij aan opslag van zuurstoftanks en het schoonmaken van auto's en materialen na bijvoorbeeld een asbestbrand.

Ook zal de komst van de kazerne tot overlast leiden. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door de toestroom van vrijwilligers naar de kazerne. Anderzijds met name het vertrek van brandweerauto's met geluidsirenes en lichtsignalen en later ook bij terugkomst naar de kazerne. In de presentatie van de projectgroep is het aantal uitrukken opgenomen. Hieruit blijkt dat het aantal uitrukken de afgelopen jaren flink is gestegen. In 2018 bedroeg het aantal uitrukken 45 keer. Misleitend hierbij is dat er tussen de regels door ook werd verteld dat er op iedere maandagavond geoefend zal gaan worden. Hierbij zullen de vrijwilligers zich eerst melden op de brandweerkazerne aan de Hoefbladstraat om vervolgens hier te blijven of afhankelijk van het soort training te vertrekken naar een oefenlocatie. Dit betekent dat op jaarbasis het aantal 'uitrukken' flink stijgt. Ook is men van plan om de post in Heinkenszand te voorzien van een brandweerauto die regionaal ingezet kan gaan worden. Dit zal het aantal uitrukken alleen maar doen verhogen. De projectgroep staat hier slechts kort bij stil alsof het maar bijzaak is. Zowel wij als bewoners maar ook u wordt dus onvolledig voorgelicht.

Naast de uitrukken en het terugkomen van de brandweerauto's zullen ook overige aspecten tot overlast leiden. Denk hierbij aan het schoonmaken van alle materialen die zijn gebruikt, mogelijk met compressoren en hogedrukreinigers. Er werd aangegeven dat deze werkzaamheden in het gebouw zullen worden uitgevoerd. Echter dit is in de praktijk niet toegestaan. De schoonmaak moet ook direct gebeuren want alles moet gereed staan voor de volgende uitruk (ongeacht de tijden waarop een uitruk plaatsvindt).

Ook zal er een toename van licht zijn in de wijk omdat er lichtmasten op het terrein moeten worden geplaatst. Enkele bewoners hebben nu al 'overlast' van de verlichting van het assurantiekantoor en de dierenkliniek. Daarnaast zijn er nog andere factoren die bij kunnen dragen aan de overlast. Denk hierbij aan feestjes en borrels die op de kazerne zullen worden georganiseerd en het mogelijk installeren van een jeugdkorps.

Het plaatsen van een kazerne in een woonwijk heeft een negatieve invloed op het uitzicht van de bewoners en gevoelens van buurtbewoners. Zoals eerder aangegeven, van een boerderijwoning naar vrijstaande woningen naar een brandweerkazerne is nogal een verandering in de negatieve zin van het woord. De projectgroep is van plan om een gebouw te ontwerpen met een oppervlakte van 400 m² en een hoogte van 6,5 m (2 verdiepingen).

De door de projectgroep getoonde impressies van de kazerne zijn niet realistisch en bovendien misleidend. Zo werden er diverse voorbeeldkazernes getoond zonder tweede verdieping of met slechts twee i.p.v. 3 deuren. Ook de landschappelijk inpassing met een terp of bomen inclusief speelweide waren ver van realistisch.

1.3 Financiën

In het plan van Aanpak (pva) zijn de kosten van de nieuwe kazerne geraamd. Een belangrijk onderdeel van de financiën betreft de grondprijs. In het pva zijn o.a. de volgende passages opgenomen:

- 'Om kosten te besparen, is het streven om de kazerne te bouwen op grond die al in het bezit is van de gemeente en waarvoor geen opbrengst is geraamd. Om die reden zijn de grondkosten PM opgenomen onder paragraaf 4.2 van dit projectplan'.
- 'Het programma van eisen van de VRZ gaat uit van een kavel voor de kazerne van ongeveer 1.000 m²

De kavels in de Hoefbladstraat hebben een totaaloppervlakte van 2391 m² terwijl er maar 1000 m² benodigd is voor de kazerne. Dit betekent dat er meer dan 2x teveel aan grond wordt gebruikt. Bovendien zijn er opbrengsten geraamd op de bestaande kavels. De geraamde opbrengst van de twee kavels samen bedraagt € 538.000 (excl. btw). Wanneer er zou worden gekozen om te gaan bouwen op het industrieterrein, bedragen de geraamde opbrengsten voor 1000 m² slechts € 100.000 (excl. btw). Een verschil van maar liefst € 438.000. Bovendien kan men op het industrieterrein snel van start met het bouwen van de kazerne. Hierdoor kan er op de kosten van een tijdelijke kazerne worden bespaard. Ook hoeven er minder aanvullende kosten te worden gemaakt voor o.a. bestemmingsplanwijzigingen en planschade. Schade die de bewoners zullen verhalen vanwege waardedaling van hun perceel/woning zal naar verwachting boven de € 100.000 liggen. Deze planschade is overigens voor rekening van de gemeente.

Het financiële verschil tussen de locatie van de Hoefbladstraat en het industrieterrein loopt hiermee op tot € 600.000 euro aan maatschappelijk geld. Dit is naar ons inziens niet te verantwoorden.

1.4 Bestemmingsplan

Om een brandweerkazerne in de Hoefbladstraat te kunnen bouwen, moet het bestemmingsplan worden gewijzigd. De huidige bestemming is 'wonen'. De kosten voor het wijzigen van een bestemmingsplan kunnen meer dan €10.000 bedragen vanwege de noodzakelijk uit te voeren onderzoeken. Let op, u kunt enkel medewerking verlenen aan het wijzigen van het bestemmingsplan op basis van ruimtelijke argumenten. Het primaire standpunt zoals de projectgroep aangeeft, aanrijden- en uitruktijden, is geen ruimtelijk argument. Reeds hierom zou u al niet moeten meewerken aan de

realisering van de nieuwe Brandweerkazerne op de locatie Hoefbladstraat. In ieder geval niet totdat er daadwerkelijk ruimtelijke argumenten zijn die aantonen dat dit 'de' locatie is en er elders geen locatie tot beschikking is welke ook geschikt zou kunnen zijn.

Wanneer er voor de locatie van het industrieterrein wordt gekozen, hoeft er geen bestemmingsplanwijziging doorgevoerd te worden. Volgens de SVBP2012 functielijst (standaard vergelijkbare bestemmingsplannen sinds 2012) mag een brandweerkazerne namelijk rechtstreeks op de bestemming 'bedrijf' geplaatst worden. Dit gebeurt in heel Nederland sinds de invoering van deze standaard vergelijkbare bestemmingsplannen 2012. Er kan dus direct een omgevingsvergunning bouwen (voorheen bouwvergunning) afgegeven worden. De bouw kan dan nog starten in 2019. Natuurlijk kan er ook voor worden gekozen om een bestaand pand op het industrieterrein te betrekken. Zo hebben we vernomen dat het perceel van bouwbedrijf Rijk te koop komt.

Wanneer er wordt gekozen voor de locatie Hoefbladstraat, zal de start van de bouw flinke vertraging oplopen. De bewoners zullen er alles aan doen om de komst van de brandweerkazerne tegen te houden en uit te stellen. Dit zal de nodige commotie en negatieve publiciteit opleveren voor de betrokken partijen. Volgens ons is niemand hier bij gebaat.

2. Proces locatiebepaling

De projectgroep heeft bij het bepalen van de juiste locatie voor de nieuwe brandweerkazerne geen juist(e) proces/ methodiek toegepast. Een door de overheid veelgebruikte methodiek voor het afwegen van opties is de zogenaamde Multicriteria-analyse (MCA). Het betreft een wetenschappelijke evaluatiemethode om tussen diverse discrete alternatieven een rationele keuze te maken op basis van meer dan één onderscheidingscriterium. Hieronder is een voorbeeld gegeven van een MCA.

Criteria:	Hoefblad:	Industrie:	Optie 3.	Etc.
Opkomsttijd:	8	7	5	5
Ruimtelijke impact:	2	8	4	6
Weerstand:	2	8	5	5
Kosten:	2	7	4	3
Doorlooptijd:	1	8	4	6
Totaal:	15	38	22	25

Hierbij worden dus verschillende opties (in dit geval locaties) beoordeeld op meerdere criteria. Uiteindelijk komt de beste optie naar boven op basis van weging. Wij verwachten dat de projectgroep een afweging maakt op basis van een MCA en niet op één criteria, zoals nu het geval is, te weten de aanrijd- en uitrijtijd.

Sluiting

We hebben u een uitgebreide analyse voorgelegd waarbij we nog niet alles hebben kunnen toelichten. Maar voor nu vragen wij u, geachte fractieleden, om dit verhaal mee te nemen naar uw collega's. Wij vragen u om uw collega's ervan te overtuigen dat het perceel aan de Hoefbladstraat niet geschikt is voor een brandweerkazerne.

Voor nu bedanken wij u voor uw tijd om ons aan te horen.

Bijlage 1. Overzicht kavels Over de Dijk Heinkenszand

Grondprijzen kavels Heinkenszand, Over de Dijk fase III

Kavelnr.	Oppervlakte	Prijs per m ² ex. BTW	Prijs per m ² incl. BTW
60	810 m ²	€ 200	€ 242
147	645 m ²	€ 200	€ 242
148	1263 m ²	€ 225	€ 272,25
148	59 m ²	€ 50	€ 60,50
149	1128 m ²	€ 225	€ 272,25
149	103 m ²	€ 50	€ 60,50
151	810 m ²	€ 225	€ 272,25
151	100 m ²	€ 50	€ 60,50
159	825 m ²	€ 225	€ 272,25
160	825 m ²	€ 225	€ 272,25
162	825 m ²	€ 225	€ 272,25
1731	411 m ²	€ 200	€ 242
1732	411 m ²	€ 200	€ 242

Bijlage 2. Opkomsttijden brandweer

NOS Nieuws Sport Uitzendingen **TITRENS!**

Brandweer haalt opkomsttijden niet, maar dat heeft nauwelijks gevolgen

23-05-2015 18:15 AANSEPAK 23-05-2015 18:15 BINNENLAND POLITIEK

ANP

 Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Inrichting repressieve brandweertzorg

Landelijk beeld

Dit is een uitgave van:
Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier | www.inspectievtj.nl](http://www.inspectievtj.nl)

December 2017

